

Webinar

In samenwerking met

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

SCHOF AERTS . NL

Copyright Schofaerts.nl
© 2020

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bovengenoemde organisaties behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook een geheel of gedeeltelijke bewerking.

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Meer dan 150 vragen ontvangen

Vragen over uitstel

Vragen over lopend contract

Vragen over 'contactmomenten' tijdens de aanbesteding

Impact op toekomstige aanbestedingen

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Note voorafgaand aan het lezen van de PPT

Elke situatie die nu ontstaat moet per individuele casus worden bekeken. Deze PowerPoint dient dan ook puur en alleen als ondersteuning voor het beantwoorden van je vragen en geven geen expliciet antwoord op de vraag.

Ik poog met deze presentatie ingangen en uitgangspunten te geven en daarbij zijn de volgende zaken randvoorwaardelijk in het vinden van het antwoord op je vraag:

- De (context van)wet- en regelgeving
- De documenten: (inkoop)beleid, aanbestedingsstukken, contracten
- De bedrijfsvoering van organisaties (aanbestedende diensten en inschrijvers) zelf

Programma

1. Context
2. Uitstellen of niet?
3. Andere punten bij lopende aanbestedingen
4. Uitdagingen voor aanbestedende diensten
5. Uitdagingen voor de markt
6. Live vragen tijdens Webinar
7. Tot slot

In samenwerking met

De Context

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Gelaagde wetgeving

Europese Richtlijnen (RI 2014/24/EU, RI 2014/25/EU , RI 2014/23/EU)
18 april 2016

Nationale wetgeving (Aanbestedingswet)
1 juli 2016

Decentrale regelgeving (inkoop- en aanbestedingsbeleid)

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Kenmerken aanbesteding

- Een aanbesteding loopt volgens een bij wet gestelde procedure:
 - Vastgestelde regels
 - Vastgestelde procedures
 - Keiharde deadlines
- Een aanbesteding heeft als doel het vergelijken van verschillende partijen
 - Met behulp van selectie- en gunningscriteria

Aanbesteden is

De juiste balans vinden tussen:

Rechtmatigheid:

Het naleven van wet- en regelgeving.

&

Doelmatigheid:

De wijze waarop de overheidsmiddelen worden besteed o.a.: Een goede prijs/kwaliteitverhouding van het ingekochte (*Best value for taxpayer's money*) en/of het bevorderen van de lokale economie.

Kenmerken (Europese) aanbesteding

Een aanbesteding verloopt volgens de basisbeginselen:

- › Objectiviteit
- › Transparantie
- › Gelijke behandeling (non-discriminatie)
- › Proportionaliteit

En ook:

- › *Concurrentiebeginsel/marktwerking*
- › *Algemene beginselen van behoorlijk bestuur*
- › *Vrij verkeer van goederen, vrijheid van vestiging en vrij verlenen van diensten*

<p>Objectiviteit</p>	<p>Subjectiviteit objectiveren Dezelfde eisen en criteria gelden voor alle inschrijvers</p>	<p>Voorbeeld: Gescheiden prijs en kwaliteitscriteria in kluis Anonimiseren kwalitatieve criteria Beoordelingsteam opsplitsen</p>
<p>Transparantie</p>	<p>Opdrachten zodanig aankondigen dat potentiële inschrijvers er kennis van kunnen nemen</p>	<p>Voorbeeld: Aanbestedingskalender, Tendered, Negometrix, CTM Solution, Commerce Hub</p>
<p>Gelijke behandeling</p>	<p>Deelnemers mogen niet bevoordeeld of benadeeld worden ten opzichte van elkaar</p>	<p>Voorbeeld: Zittende leverancier heeft geen privileges ten opzichte van nieuwe leveranciers Gelijke monniken, gelijke kappen</p>
<p>Proportionaliteit</p>	<p>Eisen en voorwaarden die gesteld worden dienen in redelijke verhouding te staan tot de aard en omvang van de opdracht</p>	<p>Voorbeeld: Gevraagde ervaring, gestelde wensen</p>

Het te volgen stappenplan

- Is er een aanbestedingsplichtige opdracht?
- Is de opdrachtgever aanbestedingsplichtig?
- Komt de waarde van de opdracht boven een drempel?
- **Is er een uitzondering van toepassing?**

Uitzonderingen

- Staatsveiligheid in brede zin, bijvoorbeeld:
 - Besluit geheimhouding aanbestedingen justitiële inrichtingen
 - Besluit tot geheimhouding van diensten, leveringen en werken ten behoeve van koninklijke paleizen en objecten
 - Besluit tot geheimhouding van diensten, leveringen en werken ten behoeve van werkzaamheden aan het Catshuis
 - **Maar ook noodsituaties zoals terroristische aanslagen, dijkdoorbraken**

In samenwerking met

Jullie vragen

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

In samenwerking met

Uitstellen of niet ?

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

De situatie

De economie is sinds 15 maart 2020 abrupt tot stilstand gekomen.
Tot 1 juni 2020 zit de economie van Nederland redelijk op slot.

En ondertussen zullen termijnen in lopende aanbestedingen gaan verstrijken.

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Belangrijkste termijnen aanbestedingswet

NIAC ONLINE ACADEMY

Een initiatief van NIAC en AANBESTEDINGSKALENDER.NL

- Publicatietermijn
- Termijn voor indienen van vragen
- Termijn voor beantwoorden van vragen (N.v.l. 10 dagen voor deadline indiening)
- Termijn voor aanmelden 'pre- bid-meeting'
- Indienen preselectie/ offerte
- Voorlopige gunning (Alcatel termijn van 20 dagen)
- Definitieve gunning

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

SCHOFAERTS . NL

Doel van termijnen

- Gelijk speelveld
- Iedereen voldoende tijd geven om deugdelijke inschrijving te doen

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Hoe zit het met?

- Belangrijke contactmomenten tijdens aanbesteding
 - › Schouw; hoe kan die plaatsvinden
 - › Presentaties
 - › Interview
 - › Casus
 - › Proof of Concept etc.
- Plaatsen 'natte handtekening'
- Uitstel gunningsbesluit
- Aanbesteding stopzetten

Vragen om uitstel

Interesse

- › Geef aan dat je in wenst te schrijven

Context

- › Geef de reden aan dat er niet op tijd kan worden ingeschreven, deze dienen voor andere inschrijvers ook belangrijk zijn (o.a. teams die op afstand werken)
- › Benoem de mogelijke gevolgen als er geen uitstel gegeven kan worden (minder inschrijvingen, kwalitatief minder goede inschrijvingen etc.)

Verzoek met datum waarop inschrijven wel mogelijk is

Andere vragen

Interesse

- › Geef aan dat je in wenst te schrijven

Context

- › vraag de aanbestedende dienst hoe om te gaan met [natte handtekening, schouw, presentatie, uitwerken casus] nu dit door de coronacrisis voor belemmeringen zorgt.
- › Geef daarbij ook mogelijke oplossingen die voor inschrijvers allemaal mogelijk zijn.

Intrekken aanbesteding

- Intrekken mag in beginsel altijd
- Wel onderbouwen
- Corona geeft onzekerheid of opdracht nog wel conform oorspronkelijke eisen en wensen kan worden uitgevoerd.

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

In samenwerking met

Live vragen

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Waar kan ik bepalingen over doelmatigheid vinden?

Algemeen

- [Gids proportionaliteit](#)

Per aanbestedende dienst verschillend:

- Het moet in het inkoopbeleid van gemeenten staan, voorbeelden zijn:
- Economische en sociale uitgangspunten
- Verlagen inkoopkosten
- Duurzaam inkopen
- Innovatie bevorderen
- Sociale criteria
- Betrekken MKB

Aanpassen contracten

De Aanbestedingswet heeft een bepaling voor het wijzigen van gesloten overeenkomst (art. [2.163a](#) ev. Aw).

Elke wijziging in het contract moet getoetst worden aan artikel 2.163a ev. Aw. Ook niet-wezenlijke wijzigingen. Als er geen artikel toepasbaar is, moet een aanbesteding volgen.

Een gestelde vraag is of de overeenkomst vanwege corona mag worden opgeschort.

De overheidsmaatregelen, bijvoorbeeld gedwongen sluitingen, kunnen worden gezien als een onvoorziene omstandigheid. Dat maakt artikel [2.163e](#) Aw toepasbaar. Dit artikel kan dus gebruikt worden om de uitvoering van een overeenkomst op te schorten, als in de overeenkomst niet in mogelijkheden zijn voorzien.

Een eventuele verlenging kan ook onder dit artikel worden gebracht. Bedenk wel dat een verlenging niet langer hoeft te zijn dan de termijn gedurende welke de uitvoering is opgeschort. Eventuele prijsverhogingen, ook onder toepassing van artikel 2.163e Aw, mogen niet hoger zijn dan 50% van de oorspronkelijke prijs.

Bron antwoord: [blog linkedin van Joris Bax, Brackmann Aanbestedingsspecialist](#)

Voorbeeld artikel

AANBESTEDINGSWET 2012, HOOFDSTUK 2A.1 REIKWIJDTE

Artikel 2.163e – 1. Een overheidsopdracht kan zonder nieuwe aanbestedingsprocedure als bedoeld in deel 2 van deze wet worden gewijzigd indien:

- a. de behoefte aan wijziging het gevolg is van omstandigheden die een zorgvuldige aanbestedende dienst niet kon voorzien,
- b. de wijziging geen verandering in de algemene aard van de opdracht meebrengt, en
- c. de verhoging van de prijs niet meer bedraagt dan 50% van de waarde van de oorspronkelijke opdracht.

– 2. Artikel 2.163d, tweede tot en met zesde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Onvoorziene
omstandigheden

Vertragingen

Wat te doen bij vertragingen in de aanbestedingsprocedure vanwege de coronacrisis? Bijvoorbeeld omdat de doorlooptijden van de rechtbank langer dan gebruikelijk zijn. Een aanbesteder zal mogelijk langer gebruik willen maken van de service van de huidige opdrachtnemer dan oorspronkelijk was voorzien, maar de overeenkomst staat een verlenging niet meer toe.

De verlenging is dan strikt genomen een nieuwe opdracht die onder de toepassing van het aanbestedingsrecht valt. In beginsel mag de lopende overeenkomst niet worden verlengd, zonder voorafgaande aanbesteding. De Aw biedt gelukkig mogelijkheden om een lopende overeenkomst te verlengen.

Als de waarde van de verlenging beperkt blijft, maximaal 10% van de opdrachtwaarde bij diensten en leveringen en 15% bij werken, kan gebruik worden gemaakt van de 'bagatelregeling' (artikel [2.163b](#) Aw). Als eerder van deze regeling gebruik is gemaakt voor andere wijzigingen, moet de waarde van alle wijzigingen worden opgeteld.

Een andere optie is een verlenging wegens onvoorziene omstandigheden (artikel [2.163e](#) Aw). Aannemelijk lijkt dat de huidige crisis onvoorzienbaar is. Let er wel op dat de verlenging geen hogere waarde mag hebben dan 50% van de oorspronkelijke opdrachtwaarde.

Bron antwoord: [blog LinkedIn van Joris Bax, Brackmann Aanbestedingsspecialist](#)

Alternatief

Verschillende aanbestedende diensten kiezen er voor om een nieuwe overeenkomst af te sluiten voor een beperkte tijd met de zittende leverancier. Waarbij het EU bedrag onder de EU drempel dient te blijven.

En natuurlijk dient deze ‘noodmaatregel’ gebaseerd te zijn op objectieve criteria (artikel 1.4 Aw) en mogelijk te zijn binnen het eigen beleid van de aanbestedende dienst.

Rechtbanken

Als de rechtbanken gesloten zijn kan er dan nog een kortgeding aangegaan worden?

Deze worden op de lange baan geschoven. Het is momenteel onbekend wanneer deze alsnog in behandeling worden genomen.

Advies: win advies in bij een Aanbestedingsadvocaat voor je specifieke casus.

Noodsituatie / Dwingende spoed

Wanneer de uitkomst van een reguliere Europese aanbestedingsprocedure niet kan worden afgewacht, is de aanbesteder bevoegd de 'onderhandelingsprocedure zonder aankondiging' toepassen (lees: onderhands gunnen). Als voorwaarde geldt dat de dwingende spoed is veroorzaakt door onvoorziene gebeurtenissen, die bovendien niet aan de aanbesteder zijn te wijten (art. 2.32 lid 1 sub c en 3.36 lid 1 sub d Aw). Bron [artikel van Heeswijk](#)

NB: er moet goed worden gekeken of er sprake is van noodsituatie / dwingende spoed voor de opdracht die het betreft

Andere mogelijk verwante artikelen:

[Verdrag-betreffende-de-werking-van-de-europese-unie-rome-25-03-1957/artikel114/lid8](#)

Artikel 114 . 8.

Indien een lidstaat een specifiek probleem in verband met volksgezondheid aan de orde stelt op een gebied waarop eerder harmonisatiemaatregelen zijn genomen, brengt hij dit ter kennis van de Commissie, die onverwijld onderzoekt of zij passende maatregelen aan de Raad moet voorstellen.

Burgerlijk Wetboek

De volgende artikelen worden hiervoor genoemd:

Onvoorziene omstandigheid (art. 6:258 BW)

Overmacht (art.6:75 BW)

Een goed artikel is geschreven door Rieme-Jan Tjittes

Stel je hebt een aanbesteding welke is uitgezet voor de corona crisis. Er wordt straks gegund, maar door de corona maatregelen de gevraagde dienstverlening niet geleverd kan worden. Kan een aanbestedende dienst je houden aan het contract. Geldt in deze situatie dat we ons kunnen beroepen op [artikel 27.1](#) van de ARBIT (indien van toepassing verklaart)? We zitten nu in deze crisis situatie en zijn ons bewust bij het indienen van deze situatie. Wat adviseren jullie te doen in een dergelijke situatie.

Artikel 27.1: “Een tekortkoming in de nakoming van de Overeenkomst die niet te wijten is aan schuld van een partij en evenmin krachtens, wet, rechtshandeling of in het maatschappelijk rechtsverkeer geldende opvatting voor haar rekening komt levert overmacht op.”

Advies: Stel hier een vraag over tijdens de aanbesteding of ga hierover in gesprek met de aanbestedende dienst.

Vervallen gunningscriterium

Mag een a.d. de demonstratie als gunningscriterium ook laten vallen?

Antwoord:

Het laten vallen van een gunningscriterium gedurende de aanbestedingsprocedure is niet toegestaan (HvJEG Wienstrom). Wel kan de manier van de demonstratie worden aangepast (bijvoorbeeld fysiek naar digitaal) als dat past binnen de aard van de opdracht (https://www.linkedin.com/posts/joris-bax-b3541a17_om-bij-social-distancing-te-blijven-het-activity-6650753123268775936-Acst).

Drempelbedragen

Vraag:

Wat is de grens in euro's voor een enkelvoudig onderhandse aanbesteding bij de overheid?

De reikwijdte staat in de [Gids Proportionaliteit](#), veel gemeentes hebben echter een 'verfijning' aangebracht en deze staat dan in het inkoopbeleid.

In samenwerking met

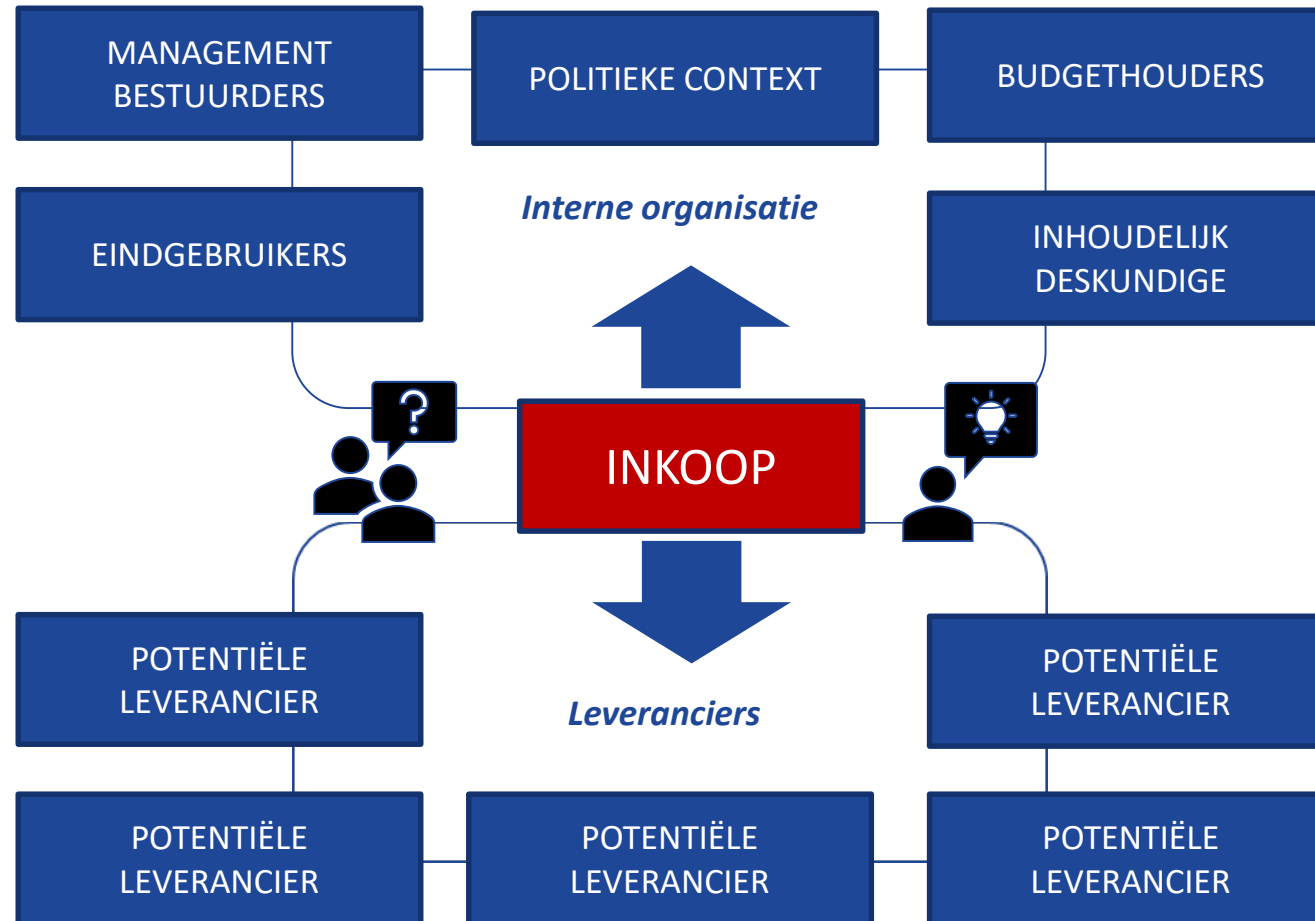
De worsteling

26 maart 2020

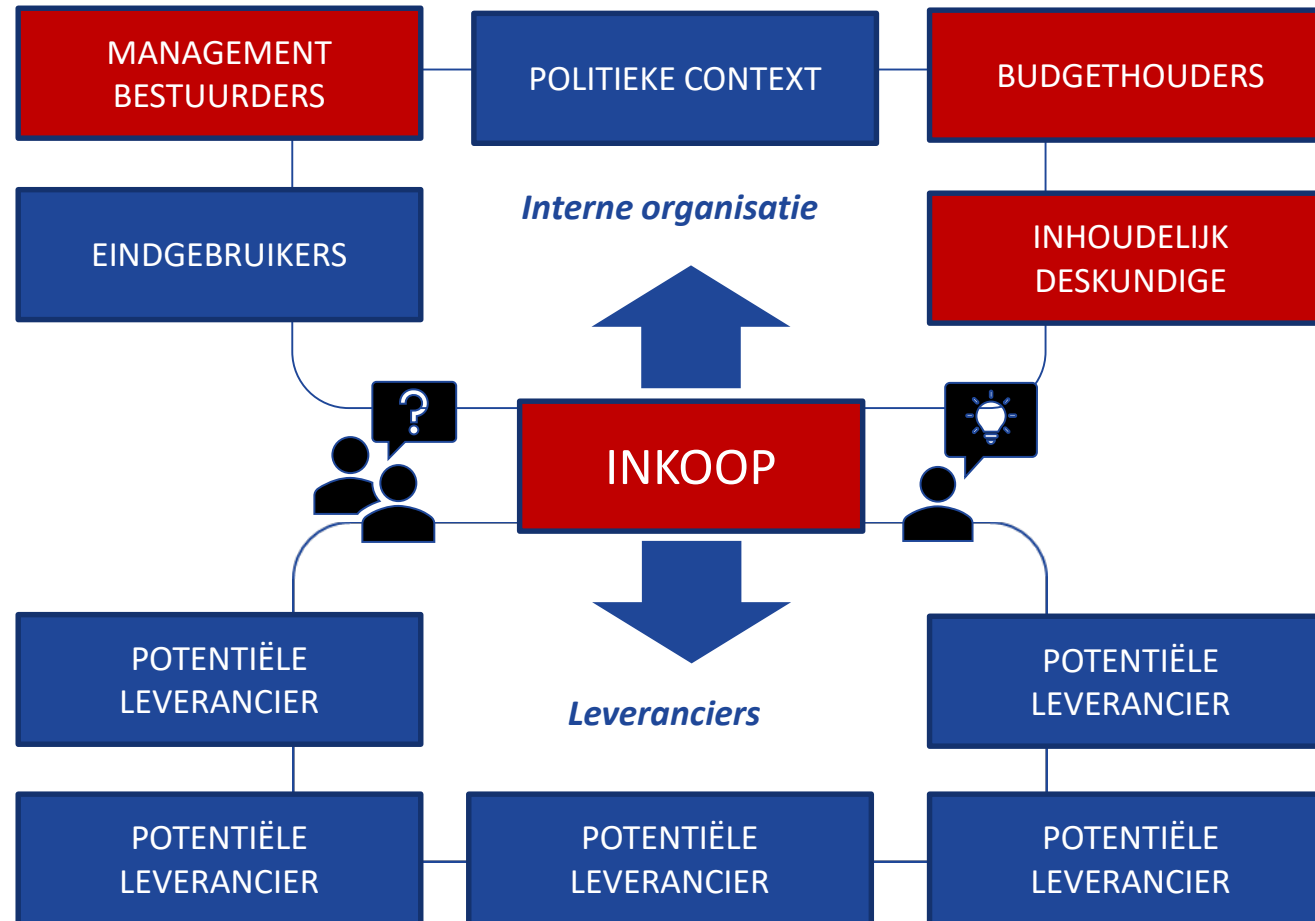

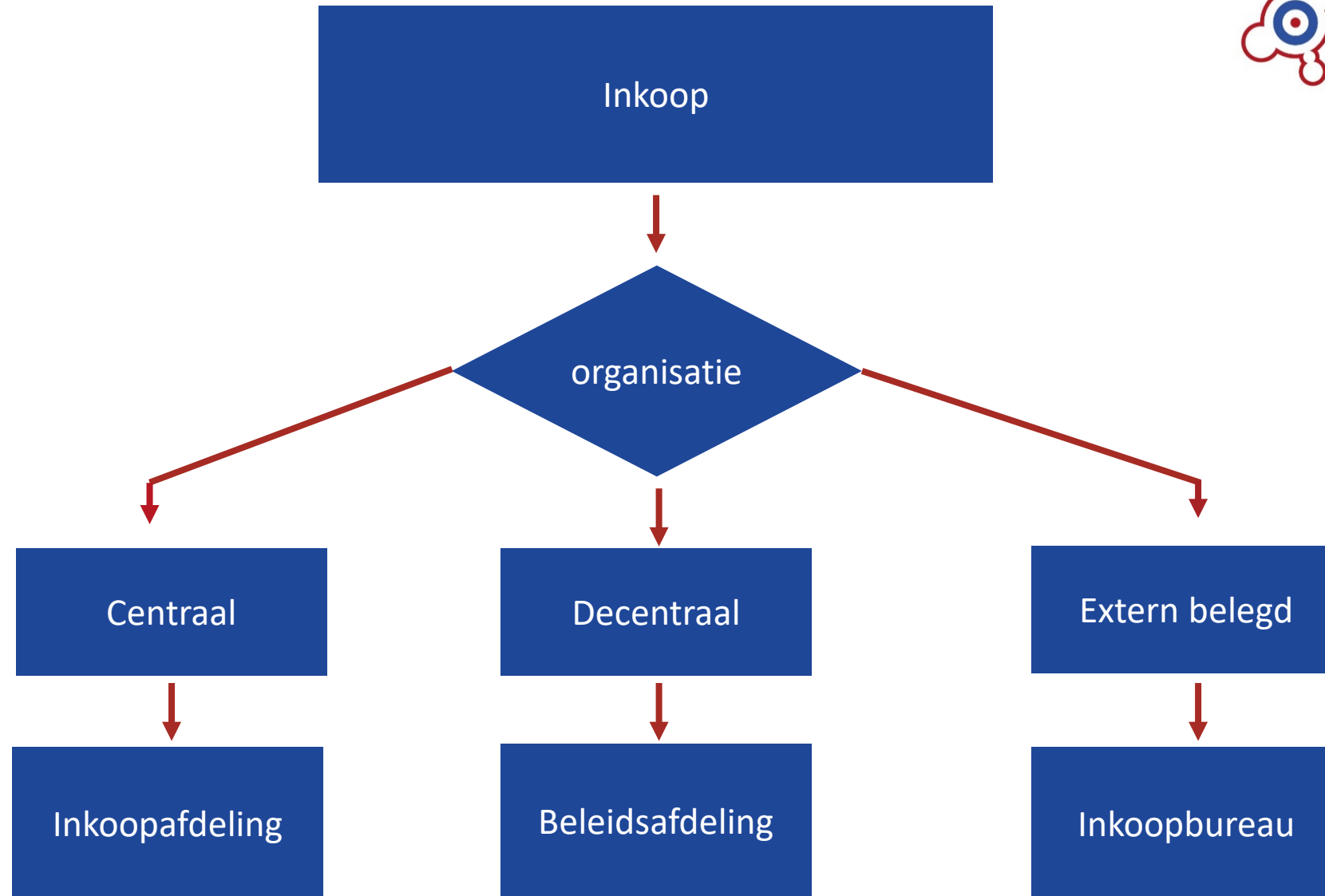
Corona Webinar - aanbestedingen

Aanbestedende dienst (vb Gemeente)

Aanbestedende dienst (vb Gemeente)

Aanbestedende diensten

- Iedereen werkt vanuit huis, allen crisisteam is vaak nog aanwezig
- Inkoop is vaak afhankelijk van de interne opdrachtgevers
- Hoe goed is het proces ingeregeld van aanbestedende diensten
- Niemand is gewend zo te werken
- Zieke medewerkers?
- Sommige aanbestedingen worden stopgezet: bijvoorbeeld aan kinderopvang

Lopende contracten

- Eisen in contracten bijstellen gezien de situatie?
- Wat als er niet geleverd kan worden maar de omzet wel nodig is: voorbeeld taxivervoer, welke invloed heeft dit?
- Sommige leveranciers zijn afhankelijk van toeleveranciers?
- Wat als medewerkers leverancier ziek worden en werk niet kunnen uitvoeren?
- Bestaat leverancier straks nog?
- Eventueel verlengen opdrachten 6 maanden ivm continuïteit
- Uitloop lopende trajecten

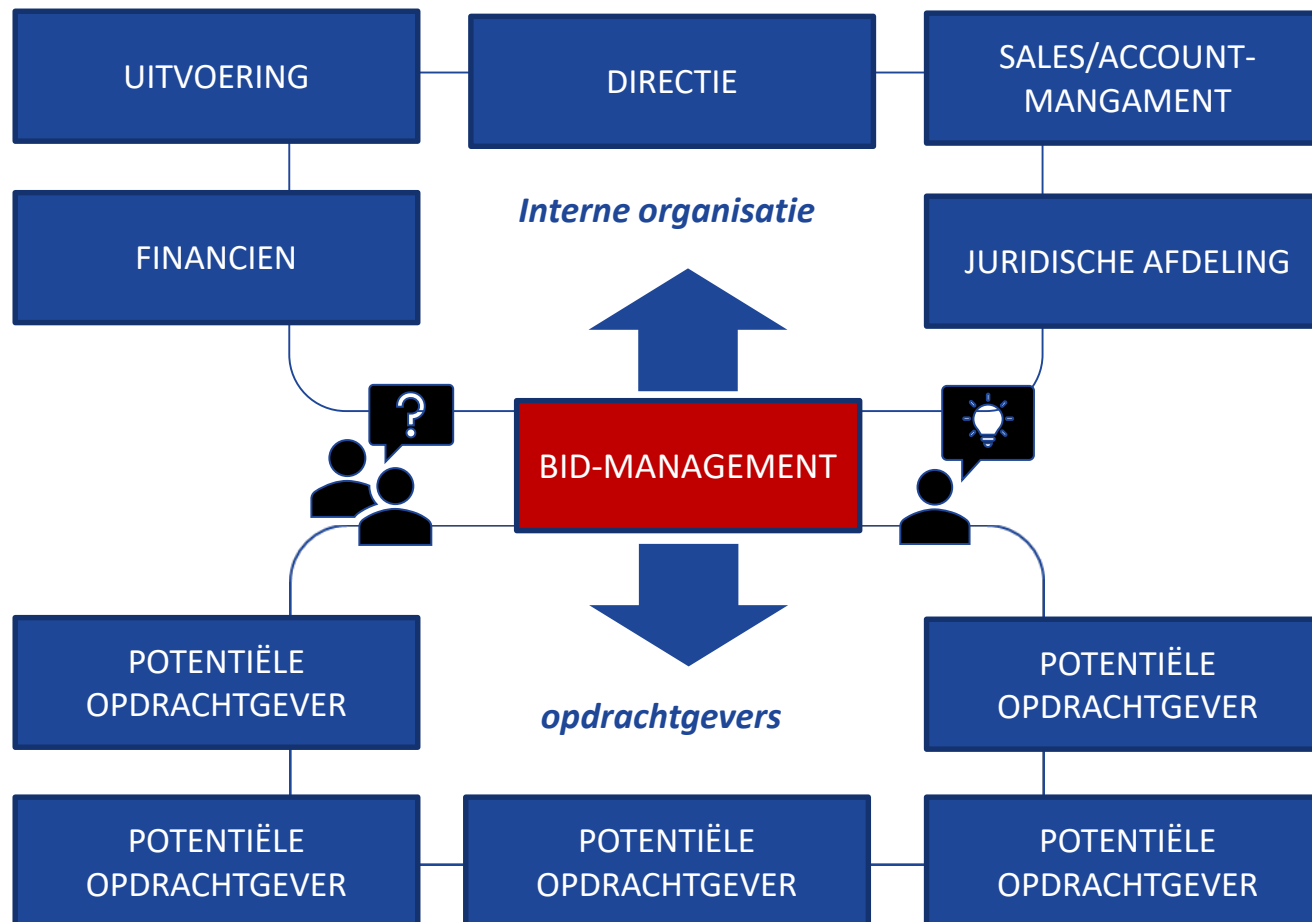
Nieuw in de markt te zetten opdrachten

- Eigen aanbestedingskalender; wat gaat door en wat niet?
- Contacten/werkwijze interne opdrachtgever
- Opdrachten voor een korte tijd (1 jaar) in de markt zetten, vanwege uitzondering en om zeker te weten of branche volgend jaar nog gezond is.
- Opdrachten naar voren halen, indien mogelijk

Voorbeelden situaties

- Taxivervoer ligt stil : kan er wel doorbetaald worden zonder dat er geleverd wordt?
- Inhuur externen : veelal stopgezet, behalve cruciale functies; kunnen deze verlengd worden?
- Dienstreizen : verlengen met motivatie

Voorbeeld verkoop

Inschrijvende partijen

- Iedereen werkt vanuit huis, alleen crisisteam is vaak nog aanwezig
- Hoe snel kan men doorwerken in deze situaties (teams)
- Zieke medewerkers?
- Voldoende mensen voor de uitvoer?
- Toeleveranciers?

Lopende contracten

- Kunnen eisen in contracten bijgesteld worden gezien de situatie?
- Niet op kantoor van Opdrachtgever kunnen werken en van buiten niet kunnen inloggen?
- Wat als medewerkers leverancier ziek worden en werk niet kunnen uitvoeren?

In samenwerking met

Samenvatting

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Context situatie coronavirus

- Autonomie van aanbestedende diensten;
- Juiste balans vinden tussen rechtmatigheid en doelmatigheid;
- Basisbeginselen in acht nemen;
- Mogelijkheden uitzonderingssituatie.

Aanbestedende dienst	Inschrijver
Check de impact van het coronavirus per aanbesteding en lopende opdracht	Bij onduidelijkheden tijdens de aanbesteden stel vragen en geef de context hierin mee
Stem af met interne opdrachtgevers	Inventariseer tegen welke blokkades je loopt bij de uitvoer van het contract en bespreek deze met de opdrachtgever
Kijk welke (bureaucratische) stappen in de werkwijze deze situatie geoptimaliseerd kunnen worden	Verdiep je online in de klant (beleidsstukken, raadsbeslissingen, inkooporganisatie)
Aanbestedingskalender herzien	Lees de Gids Proportionaliteit en boeken
Opdrachten naar voren halen, contracten continueren voor continuïteit?	Kijk eens naar de taakverdeling intern, kan die slimmer en smarter worden gemaakt?

In samenwerking met

Tips

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Inschrijvers

26 maart 2020

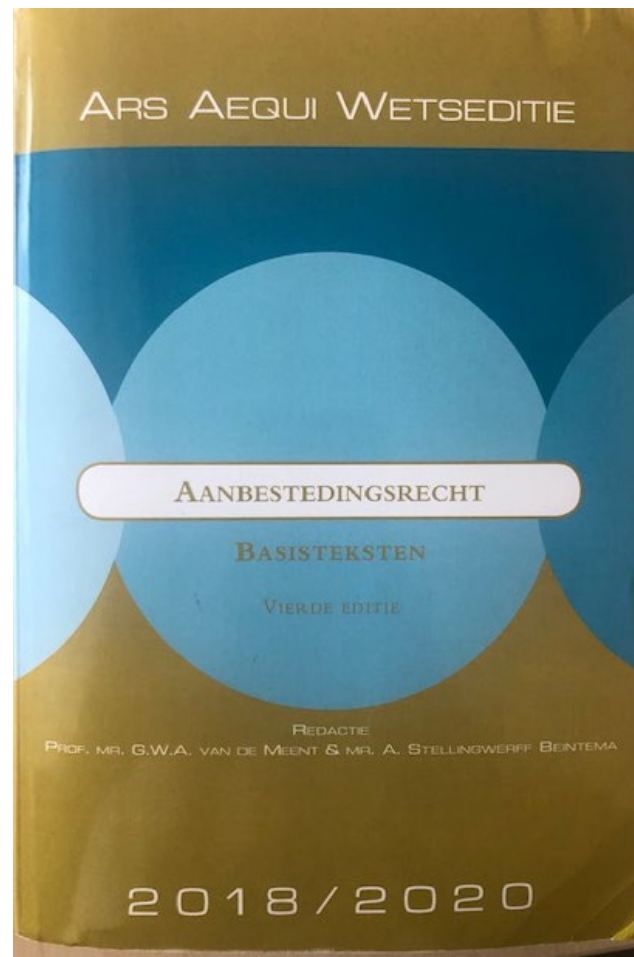
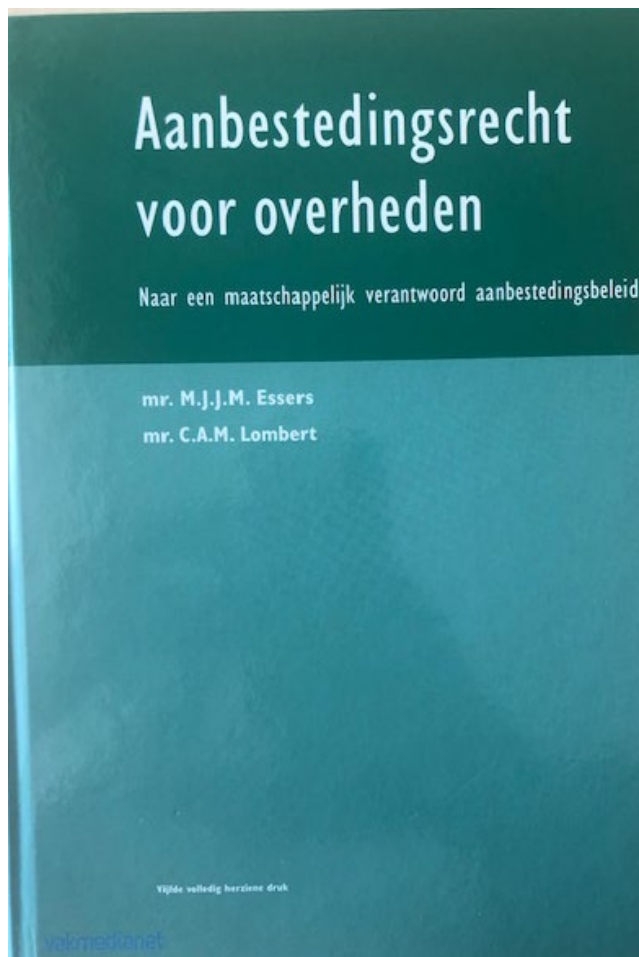

Corona Webinar - aanbestedingen

Tips inschrijvers

- Ga in 'gesprek' met de aanbestedende dienst
- Benoem je uitdagingen en geef een oplossing
- Denk in het algemeen belang
- Denk mee met de aanbestedende dienst en toon je partnerschap
- Ga in gesprek bij brancheverenigingen
- Koepelorganisaties; laat hen voor je lobbyen
- Verdiep je online in potentiële klant (beleidsstukken, inkoopbeleid en verder)

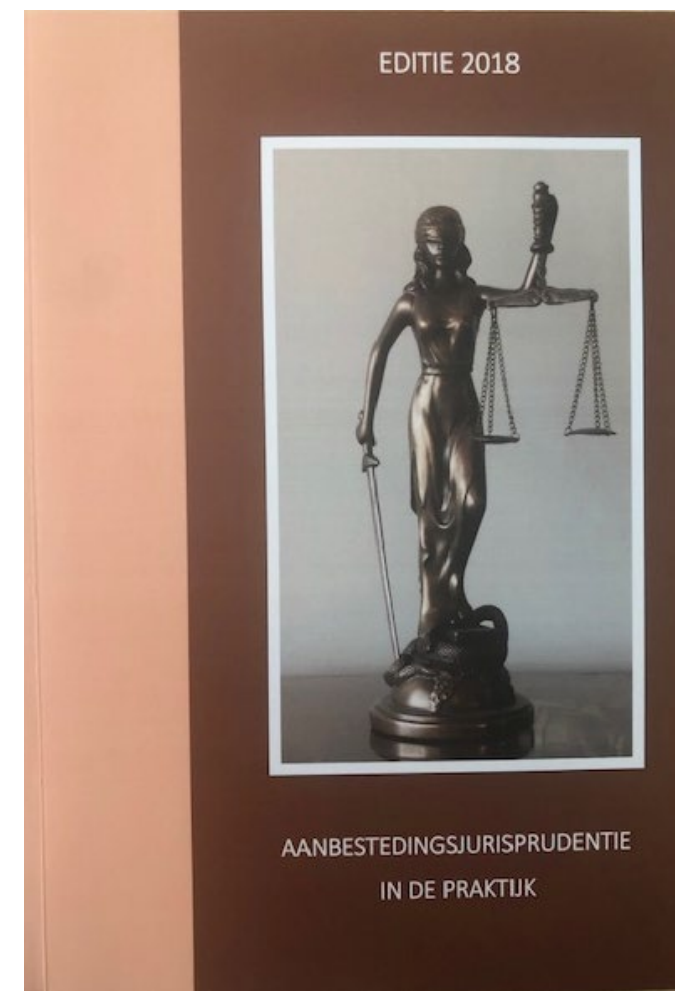
Leestips

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Boeken

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Inschrijvers

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Tips aanbestedende diensten

- Kijk of er bij de lopende aanbestedingen problemen ontstaan met termijnen. Zijn inschrijvers in staat om op tijd in te dienen? Ga hierover in ‘gesprek’ met de geïnteresseerden via de berichtenmodule op Tendered.
- Kijk of bepaalde lopende contracten die binnen nu en bijvoorbeeld 6 maanden aanbesteed moeten worden verlengd kunnen worden met 6 maanden zodat er voor deze partijen continuïteit is in deze onzekere tijden.

- Kijk of er opdrachten wellicht naar voren gehaald kunnen worden.
- Kijk of er nieuwe opdrachten zijn (dus geen reguliere) zijn juist naar voren gehaald kunnen worden en in de markt gezet kunnen worden.
- Bijvoorbeeld een opdracht voor creatieve denkkraft op nu actuele vraagstukken.
- Kijk of er nu kleine opdrachten onderhands bij lokale MKB-ers uitgezet kunnen worden.

- Ga ‘in gesprek met interne opdrachtgever’
- Houdt bij welke aanbestedingen soepel verlopen en welke minder en haal hier verbeterpunten uit voor in de toekomstige interne samenwerking

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

Tot slot

- Deze ontstane situatie is uniek; niemand heeft ervaring
- Iedereen heeft baat bij een goed contract
- Iedereen is op zoek naar een werkende situatie
- Continuïteit vs liquiditeit
- Onzekerheid, angst en paniek zijn geen goede raadgever momenteel en kunnen invloed hebben op inschrijvingen.
- Rust, vertrouwen en verstandige keuzes maken in deze tijden.
- Laten we het partnerschap nu daadwerkelijk in praktijk brengen

Plan vooruit en vind toekomstige opdrachten

Het zijn onzekere tijden en daarom is het van belang om de aanbestedingsmarkt zo goed als mogelijk te analyseren. U wilt geen enkele interessante mogelijkheid missen.

Advies:

- Hou vervaldata van contracten goed in de gaten. Zo weet u wanneer opdrachten opnieuw aanbesteed zullen worden.
- Analyseer agenda's en de beslissingen van de gemeenteraad. Zo heeft u beter zicht op de wensen van de opdrachtgever en welke projecten zij van plan zijn te gaan doen.
- Stel een zoekprofiel in met vind-garantie: zo weet u zeker dat u geen enkele interessante opdracht mist. Opdrachten winnen is nu van levensbelang dus zorg dat u niet onnodig projecten misloopt.

Tip: Start uw gratis proefperiode en stel een zoekprofiel in

Zo heeft u uitgebreide zoek- en filtermogelijkheden en kunt u de markt beter analyseren. Hiermee kunt u goed zien of er interessante opdrachten aan zitten te komen, kunt u eerder inspelen op de ontwikkelingen en verhoogt u uw winstkans.

Start gratis proefperiode

Geheel gratis en vrijblijvend. Loopt automatisch af.

26 maart 2020

Corona Webinar - aanbestedingen

contactgegevens

Schofaerts.nl

Kim Schofaerts

06-53567705

kim@schofaerts.nl

www.schofaerts.nl

Niac

Gert Fiat

085-7605757

niac@aanbestedingskalender.nl

www.niac.nl

Dank voor jullie aandacht!